

1. Овчаренко О. М. Доступність правосуддя та гарантії його реалізації: монографія. Харків : «Право», 2008. 304 с.
2. Лужанський А. В., Основні ознаки конституційно-правового механізму гарантій права на доступ до правосуддя. «Вісник Вищої ради юстиції» № 1 (9), 2012. С. 44-62. URL: http://www.vru.gov.ua/content/article/visnik09_04.pdf
3. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 (зі змінами та допов.). *Відомості Верховної Ради України* № 9-10, № 11-12, № 13, ст.88.
4. Дмитро Киян: Суд присяжних в Україні: актуальні питання реформування. *Закон і бізнес*. URL : https://zib.com.ua/ua/138799-sud_prisyazhnih_v_ukraini_aktualni_pitannya_reformuvannya.html
5. Цивільний процесуальний кодекс України від 18 березня 2004 (зі змінами та допов.). *Відомості Верховної Ради України*, 2004, № 40-41, 42, ст.492.
6. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96. (зі змінами і допов.) *Відомості Верховної Ради України*. 2019, № 38, ст.160.
7. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 № 1402- VIII . (зі змінами і допов.) *Відомості Верховної Ради України*. 2020, № 2, ст.5.

Ірина Грицай,
професор кафедри
загальноправових дисциплін,
доктор юридичних наук, доцент

Софія Книш,
слухач магістратури
юридичного факультету
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

ОСНОВИ ЮРИДИЧНОЇ ТЕХНІКИ СТВОРЕННЯ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ ТА ЇЇ ВДОСКОНАЛЕННЯ

Діяльність держави, яка виражається у формуванні, прийнятті й оприлюдненні нормативно-правових актів, є одним з найважливіших аспектів діяльності держави. Організація, ведення такої діяльності передбачає наявність у законодавців не тільки загальної обізнаності та компетентності, але й вимагає від них спеціальних знань. Крім того, певних навичок опановування інструментарієм формування плану нормотворчої діяльності, нормативно-правових актів й формулювання законодавчих норм. Ці знання у світовій правовій теорії та практиці називають юридичною технікою, що представляє певну систему вимог при створенні типових правових норм, законів та підзаконних актів, їх упорядкуванні й систематизації.

У кожній державі право має певні особливості, але скрізь воно спрямоване на створення та вдосконалення єдиної, внутрішньо узгодженої та послідовної системи норм, що регулюють суспільстві відносини.

Юридична техніка – це галузь знань про правила ведення правотворчої, законотворчої й нормотворчої діяльності, результатом яких є створення актів індивідуальної дії, або нормативно-правових актів. У сучасних умовах юридична техніка виділяється в окрему галузь юридичної науки, орієнтовану на розв'язання практичних задач.

Отже, юридична техніка – теоретико-прикладна юридична наука, предметом вивчення якої є закономірності раціональної юридичної діяльності зі створення, тлумачення та реалізації норм права [1].

Основним критерієм класифікації видів юридичної техніки є етапи правового регулювання (правотворчість, дія права, реалізація права). Тож можна виділити шість видів юридичної техніки:

- 1) правотворча техніка;
- 2) техніка опублікування нормативно-правових актів;
- 3) техніка систематизації нормативно-правових актів;
- 4) інтерпретаційна техніка;
- 5) техніка реалізації права;
- 6) правозастосовна техніка [2].

Унікальність юридичної техніки полягає в тому, що вона пов'язує всі види правової діяльності в єдиний виробничий процес, стандартизує його потенційно окремі сегменти та вносить надійну стабільність у правові процеси. Це дає можливість покращити показники ефективності для консолідації законодавчих пріоритетів та впроваджуючи їх на практиці, з метою забезпечення національних інтересів держави.

І. Д. Шутак, І. І. Онищук, Л. М. Легін розрізняють такі засоби юридичної техніки: а) загальні засоби юридичної техніки; б) спеціально-юридичні засоби юридичної техніки. До загальних засобів юридичної техніки відносять: формально-атрибутивні (реквізити документа); логічні (структура документа загалом, внутрішня структура норм); мовні (весь комплекс виражальних засобів мови, зокрема термінологія, мовні кліше, метафори, мовні символи), до спеціально-юридичних – юридичні конструкції, презумпції, фікції, посилення, відсилання, застереження, примітки [3].

Юридична техніка не визначається тільки як систему вимог-правил, що висуваються до текстів нормативно-правових та індивідуальних актів, до того ж її визначають як науку про юридичну техніку. Юридична техніка як наука, виступає як ланка між загальною теорією права та галузевими дисциплінами, що робить можливим створення нормативних документів, не втрачаючи зв'язків між доктринальними підходами та відповідно галузевими.

Вдосконалення юридичної техніки варто розглядати не тільки в напрямку розроблення нових прийомів, методів й правил для створення правозастосовних та нормативних документів, а також в напрямку підвищення фахової кваліфікації законотворців й інших уповноважених суб'єктів. Інакше кажучи, неможливо удосконалити засоби та правила юридичної техніки без компетентного суб'єктного складу, який зможе не тільки застосовувати вже наявні доктринальні

положення, а безпосередньо вносити новації в регулювання даного питання.

Таким чином, поєднання потенціалу юридичної техніки, компетентності законотворців, та принципів правотворення, забезпечуватиме діяльність зі зміни чинних нормативно-правових актів та створення нових, систематичною та конструктивною обґрунтованістю правових перетворень. Такі підходи будуть виступати як способи запобігання розширення кількості юридичних помилок, оптимізації етапів законодавчої діяльності, систематизації й методології дій та операцій, що виконуються, і в кінцевому результаті забезпечуватиме високі показники якості законів та різного роду нормативних документів, а також сприятиме досягненню конструктивних завдань держави.

1. Шутак І. Д. Юридична техніка : навч. посіб. для вищих навч. закл. / І. Д. Шутак, І. І. Онищук. Івано-Франківськ, 2013. 496 с.

2. Кашанина Т. В. Юридическая техника: учебник. Москва: Норма-Инфра-М, 2011. 496 с.

3. Шутак І. Д., Онищук І. І., Легін Л. М. Юридична техніка в схемах і таблицях: курс лекцій / Івано-Франківськ: Лабораторія акад. досліджень правового регулювання та юридичної техніки. Дрогобич : Коло, 2016. 234 с.

Лілія Золотухіна,
професор кафедри
цивільно-правових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
доктор юридичних наук, доцент

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНТЕРЕСІВ ПРАЦІВНИКІВ ПІД ЧАС ПРОСТОЮ В УМОВАХ COVID-19

В умовах вжиття обмежувальних заходів, спрямованих на запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, а також в умовах певного економічного спаду актуалізуються питання гарантій прав та інтересів працівника та роботодавця у випадках простою.

Чинне позитивне правове регулювання трудових відносин у випадках простою включає такі основні елементи: 1) визначення поняття простою (ч. 1 ст. 34 КЗпП України [1]); 2) регулювання тимчасового переведення працівників у разі простою (ч. 2 ст. 34 КЗпП України); 3) регулювання оплати часу простою (чч. 1, 3, 4 ст. 113 КЗпП України). Слід звернути увагу на те, що таке регулювання є майже виключно централізованим і не допускає договірних елементів (хоча можна погодитися із тим, що розмір оплати часу простою може бути збільшено у колективному договорі – принаймні щодо роботодавців, заснованих на приватній власності [2, с. 483]), а отже є досить негнучкою. Отже, по суті, лише дві юридичні гарантії прав та інтересів працівника